

บทคัดย่อ

169995

ชื่อภาคนิพนธ์	:	สาเหตุที่ทำให้นโยบายการสร้างสุขภาพไม่ประสบผลสำเร็จ : ศึกษากรณีอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
ชื่อผู้เขียน	:	นางบุษราภรณ์ ปราบภูธรรัตน์
ชื่อปริญญา	:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา	:	2548

การศึกษาเรื่องสาเหตุที่ทำให้นโยบายการสร้างสุขภาพไม่ประสบผลสำเร็จ : ศึกษากรณีอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดตั้งและการดำเนินการของชมรมสร้างสุขภาพอำเภอสังขะ หาสาเหตุที่ทำให้ชมรมสร้างสุขภาพอำเภอสังขะไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานและเสนอรูปแบบการจัดตั้งกลุ่ม/วิธีการออกกำลังกายที่ตอบสนองต่อความต้องการและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของประชาชนอำเภอสังขะ

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือชมรมสร้างสุขภาพในเขตอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ในพื้นที่ 5 ตำบล ใช้การรวบรวมข้อมูลด้วยแนวทางการสนทนากลุ่มและแบบสังเกต และใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า

อำเภอสังขะมีจำนวนชมรมสร้างสุขภาพครบทุกหมู่บ้านตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด การก่อเกิดของชมรมเกิดจากการกำหนดของหน่วยงานทางการเมืองและหน่วยงานสาธารณสุขระดับอำเภอเป็นผู้สั่งการให้แกนนำทุกหมู่บ้านจัดตั้งชมรมขึ้นและดำเนินกิจกรรมที่กำหนดให้คือออกกำลังกายด้วยการเดินแอโรบิก โดยให้กรรมการสตรีประจำหมู่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขเป็นแกนนำของชมรมในช่วงแรก ทุกชมรมมีการกำหนดโครงสร้างตำแหน่งต่างๆชัดเจน แต่การทำหน้าที่ของบุคคลประจำตำแหน่งต่างๆตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ยังปฏิบัติได้ไม่เต็มที่ ไม่มีการกำหนดกฎระเบียบการดำเนินงาน สมาชิกชมรมส่วนใหญ่เป็นประชาชนจำนวน 20 คนขึ้นไป เพศหญิงมากกว่าเพศชาย อาชีพทำนา คัดสรรสมาชิกจากความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมจะเป็นแบบนานๆครั้ง ไม่สม่ำเสมอ ไม่แน่นอน เหตุผลที่ทำให้มีการรวมตัวกันส่วนใหญ่เนื่องจากการแข่งขันเกิดขึ้น ไม่มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเงินทุนหรือทรัพยากรที่ชัดเจนแต่มีหน่วยงานสาธารณสุขระดับตำบลทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของชมรม บางตำบลมีการรวมตัวกันหลายชมรมจัดกิจกรรม

ออกกำลังกายร่วมกัน โดยใช้สถานที่ที่เป็นศูนย์กลางของตำบล ซึ่งจะสามารถจัดกิจกรรมได้เฉพาะในช่วงที่ว่างเว้นจากการทำนาเท่านั้น สาเหตุที่ทำให้ชมรมสร้างสุขภาพไม่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการเกิดจากการก่อเกิดของชมรมเกิดจากความต้องการของหน่วยงานทางการเมืองในท้องถิ่นและหน่วยงานสาธารณสุขไม่ได้เกิดจากความต้องการของประชาชน ประชาชนไม่เข้าใจเป้าหมายที่แท้จริงของการก่อเกิดชมรม ผู้นำชมรมขาดทักษะในการเป็นผู้นำออกกำลังกายประเภทนี้ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ ขาดแคลนอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการจัดกิจกรรม และการที่ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดเจน รูปแบบการจัดตั้งกลุ่มและวิธีการออกกำลังกายที่ประชาชนต้องการยังคงต้องการการออกกำลังกายด้วยวิธีเดินแอโรบิก แต่ไม่จำเป็นต้องทำต่อเนื่องตลอดปี ให้หยุดกิจกรรมในช่วงที่ต้องทำนา และไม่จำเป็นต้องแยกจัดกิจกรรมเป็นรายชมรม อาจรวมตัวกันหลายชมรมและจัดกิจกรรมร่วมกัน และให้มีหน่วยงานเข้ามารับผิดชอบจัดหาอุปกรณ์ และทรัพยากรต่างๆที่ต้องใช้ในการจัดกิจกรรมให้

ข้อเสนอแนะ

1. การรณรงค์นโยบายการสร้างสุขภาพที่เน้นกิจกรรม 6 อ (อาหารปลอดภัย อารมณ์ อามัยสิ่งแวดล้อม อบายมุข อโรชยา ออกกำลังกาย) กับประชาชนในชนบทซึ่งมีวิถีชีวิตที่มีการใช้กำลังกายอยู่เป็นประจำ ไม่ควรเน้นที่กิจกรรมออกกำลังกายมาก เพราะประชาชนกลุ่มนี้มีการออกกำลังกายเป็นประจำอยู่แล้ว ควรรณรงค์การสร้างสุขภาพด้านอื่นมากกว่า
2. ควรมีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบชมรมสร้างสุขภาพที่ชัดเจนที่จะสามารถให้การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆที่จำเป็นในการดำเนินการของชมรมได้ ไม่ควรปล่อยให้เป็นการระดมประชาชนที่ต้องเป็นผู้จัดหาเอง
3. การจัดตั้งชมรมสร้างสุขภาพควรให้เกิดจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุผล ประโยชน์ที่ต้องจัดตั้งชมรมสร้างสุขภาพ และเป็นที่ยอมรับ ผู้ประสานงาน ผู้สนับสนุนเพื่อเอื้อให้ชมรมสร้างสุขภาพมีการดำเนินการได้ง่ายขึ้นเท่านั้น การกำหนดรูปแบบกิจกรรมของชมรมควรให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจเลือกเอง เพื่อการดำเนินกิจกรรมของชมรมจะต่อเนื่อง ยั่งยืนและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง
4. การทำงานด้านการสร้างสุขภาพเป็นงานที่ต้องทำกับประชาชนเพื่อปลูกฝังและปรับเปลี่ยนความคิด ทักษะคติ ให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ซึ่งเป็นงานที่ยากและต้องใช้เวลา การวัดประเมินผลงานต้องมีความละเอียดอ่อนและให้ความสำคัญกับผลงานเชิงคุณภาพมากกว่าผลงานในเชิงปริมาณ และหากการประเมินผลงานของนโยบายนี้ยังคงเน้นที่ปริมาณของชมรมต้องครบตามเกณฑ์กำหนดมากกว่าคุณภาพของชมรม จะทำให้นโยบายสร้างสุขภาพนี้ไม่เกิดประโยชน์กับประชาชนแต่อย่างใด

ABSTRACT

169995

Title of Research Paper : Causes of Failure of the Health Promotion Policy : A Case Study of Sangkha District, Surin Province

Author : Mrs.Boosaraporn Prakotrat

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2005

The study aimed to examine the establishment and the operation of the health promotion clubs in Sangkha District, to find out the cause of their failure in operation. Besides it aimed to recommend how to set up a club and how to choose the type of exercise that was suitable to the way of life of people in Sangkha District.

The sample group consisted of members of the health promotion clubs in 5 tambours Sangkha District, Surin Province. Focus group discussion and observation were used to collect the data and descriptive statistics were employed to describe the data.

All the villages in Sangkha has a health promotion clubs. The clubs was established by the local political organization. The district public health office ordered the core leaders in every village to set up the club and persuade people to exercise by aerobic dancing. The female village committee numbers and public health volunteers were the core leaders of the club in the initial stage. Every club had a clear organization cart. However, people in deferent positions in the organization chart could not work to the full capability. There were no formal regulations. There were at least 20 people in most clubs and women outnumbered men. The members were farmers and joined the clubs voluntarily. Most had a good attitude toward joining the club activities. The activities were seldom held ; they were not regularly head. The main reason for people to join together was due to

169995

competition. There was no organization that supported them financially. Only the Tambon public health office served as their dancer. In some tambons, many clubs joined to exercise together at the center of the tambon. The activity could be held only when people did not have to do farming. One reason for the failure of the club operation was that such a club was initiated by a local political organization and the local public health officers and was not based on people's need. Therefore, the people did not truly understand the objective of the clubs. The club leaders lacked the skill to lead such exercise. Another reason was that most people were farmers and had no time to attend the activity. Also, there was lack of facilities for exercise. There was no government organization that was officially responsible for the club operation. People still agreed that aerobic dance was a desirable form of exercise; however, it was not necessary to do the activity continuously all year round. The activity should not be done during the cultivation season. Also, it was not necessary for each individual club to hold the activity separately. Many clubs could join and do this activity together. There should be a government agency that was responsible for this activity. Facilities and other resources to use in the activity should be supplied.

Recommendations

1. The health promotion policy should focus on six activities, which were safe food, disposition, sanitary environment, vices, good health and exercise. These activities were suitable for rural people who regularly exercised in their daily life. It was not necessary to have them exercise too much. It was better have them build their health in other ways.
2. An government agency should be assigned to be responsible for health promotion and necessary resources to operate the club should be supplied. It should not be the responsibility of the people to supply facilities for the club.
3. The establishment of a health promotion club should stem from the people's need. The government agency concerned should provide the people with information and explain to them the reasons for and the benefit from establishing the health promotion club. It should act as an adviser, coordinator and

169995

supporter so that the club could be run easily. The activities of the clubs should be decided upon by the people so that the club activities could be run continuously and sustainably to really benefit the people.

4. Health promotion was a difficult task and took a long time, as the people's attitude and behavior had to be changed so that they would be willing to cooperate. Evaluation should focus on quality rather than quantity. If the focus of evaluation was still on the quantity, this policy would be fruitless.